

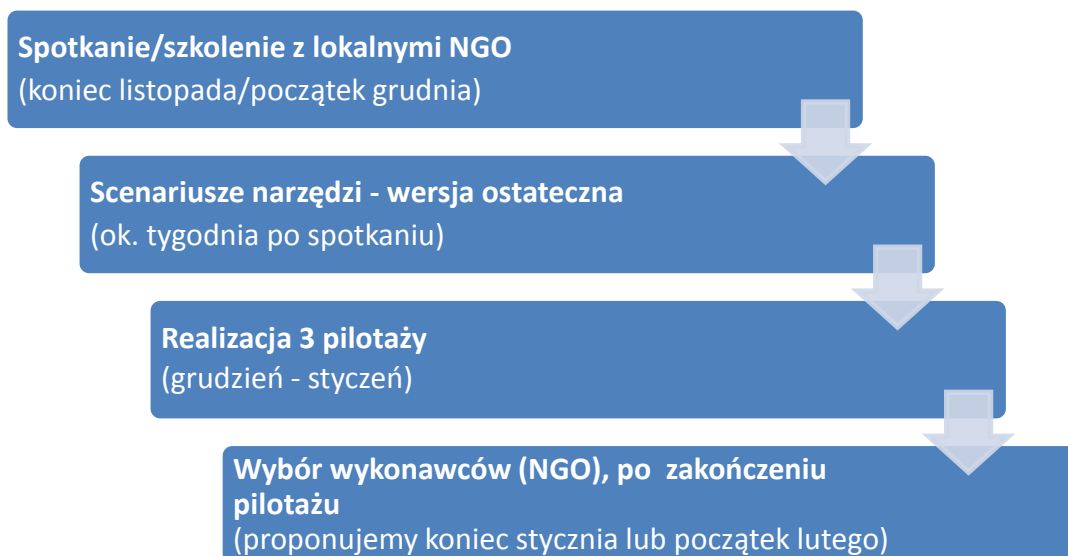
Koncepcja działań włączających społecznością lokalną oraz organizacje pozarządowe w proces rewitalizacji Dąbrowy Górniczej

---

Spis treści:

1. Ramowy **harmonogram** działań
2. Proponowany cel i scenariusz **pierwszego spotkania z lokalnymi organizacjami** (przyszłymi Wykonawcami)
3. Prezentacja **5 narzędzi pracy ze społecznością lokalną** oraz wstępne fiszki scenariuszy (które zostaną dopracowane po spotkaniu z lokalnymi organizacjami)

Harmonogram:

Komentarz: Pilotaż i wybór Wykonawców to procesy, które naszym zdaniem nie powinny iść równocześnie, zazębiać się. Jeśli mielibyśmy zakończyć realizację pilotażu przed ostatecznym wyborem Wykonawców, to chcemy wiedzieć – czy ten wybór musi mieć miejsce w II połowie stycznia, czy też może zostać przesunięty na końcówkę stycznia/początek lutego?

Pytania: Ile organizacji (mniej więcej) to potencjalni uczestnicy procesu? Ile z tych organizacji brało udział w warsztatach prowadzonych przez GW? Ilu Wykonawców planujecie wyłaniać – jedną organizację do 1 scenariusza czy też np. po kilka do jednego scenariusza?

1. Spotkanie z lokalnymi organizacjami pozarządowymi wytypowanymi przez Zleceniodawcę:

Cel spotkania:

1. zapoznanie zaproszonych organizacji z planowanym procesem rewitalizacji obszaru b. fabryki Defum oraz z koncepcją współpracy z mieszkańcami Dąbrowy,
2. „wprowadzenie” do rewitalizacji (opowieść o uwarunkowaniach, trendach, potencjalnych zagrożeniach – ekspert zewnętrzny),
3. zaproszenie organizacji do współtworzenia procesu, „ewaluacja” proponowanych narzędzi i sposobów ich realizacji, dyskusja.

Scenariusz spotkania:

I cz. inspiracyjno-informacyjna (czas trwania ok. 1:30 minut):

1. Krótkie wprowadzenie do całego procesu (Piotr Drygała)
2. Ekspert zewnętrzny (proponujemy Pawła Kołacza) o rewitalizacji. Jakie są uwarunkowania, trendy, potencjalne miny. Jeśli zgadzacie się na Pawła, to podpytamy Go czy mógłby zrealizować swoje wystąpienie nie tylko w formie wykładowej, ale również ćwiczeniowej
3. „Zagrzenie do boju”, czyli o roli lokalnych organizacji w całym procesie. To ważny element, dlatego go wyszczególniamy, ale nie zdecydowaliśmy jeszcze kto od nas miałby pełnić tę rolę

II cz. ćwiczeniowo-konsultacyjna (czas trwania ok. 2-2:30 minut):

1. Prezentacja koncepcji współpracy z mieszkańcami i poszczególnych narzędzi. Omówienie każdego z nich, dyskusja nt. ich adekwatności, sugerowanych grup docelowych i miejsc realizacji, uwarunkowań, które należy wziąć pod uwagę, braków..
2. Realizacja jednego z ćwiczeń „na własnej skórze”:
  - a. prezentacja zdjęć przedstawiających centrów miast, które przeszły proces rewitalizacji oraz rewitalizowanych przestrzeni przemysłowych. Nazwanie funkcji pełniących przez te przestrzenie, zastanowienie się, które z nich byłyby możliwe do zrealizowania w przestrzeni b. fabryki Defum – dlaczego (jakie korzyści z tego płyną) i w jaki sposób. A jakiej funkcji brakuje na zdjęciach?
  - b. ew. dodatkowo - zaprezentowanie konkretnych rozwiązań/pomysłów wskazanych przez uczestników warsztatów zrealizowanych przez Gazetę Wyborczą i skomentowanie ich.

- c. ćwiczenie będzie z jednej strony pretekstem do usłyszenia siebie nawzajem i przetestowania jednego z narzędzi a z drugiej, nakreśli pole potencjalnych potrzeb wskazywanych przez mieszkańców w procesie

Kwestie techniczne:

Spotkanie będzie trwało co najmniej 6 h lekcyjnych (4,5 godziny zegarowej), na spotkaniu powinno wziąć udział nie więcej niż 20-25 osób, zapewniamy uczestnikom ew. materiały szkoleniowe, przerwę kawową oraz zaświadczenie o udziale w spotkaniu (jeśli potrzebne). Stocznia (2 moderatorów) będzie odpowiedzialna za prowadzenie dokumentacji związanej ze spotkaniem (tj. lista obecności, harmonogram spotkania, informacja o osobach prowadzących oraz dokumentacja fotograficzna).

2. Proponowany zestaw narzędzi włączających mieszkańców Dąbrowy Górniczej w proces rewitalizacji

SPACER (BADAWCZY)

GDZIE: teren b. fabryki Defum, ta z hali, do której możliwy będzie dostęp (oczywiście w kaskach i w małych grupach)

KTO: każdy spacer dedykowany 1 grupie liczącej do 7 zrekrutowanych uprzednio osób. Proponujemy podział demograficzny (seniorzy, młodzież, studenci, rodzice z dziećmi) oraz uwzględniający grupy „specjalne”, takie jak działacze kulturalni, rzemieślnicy, przedsiębiorcy, osoby z niepełnosprawnościami itp. (do ustalenia na spotkaniu)

RAMOWY SCENARIUSZ:

1. wejście w przestrzeń Defum, pakiet informacji o procesie oraz o przestrzeni
2. jeśli to możliwe w przestrzeni Defum – **zapoznanie z prezentowaną przez nas wystawą**, zawieszoną w jednej z hal (zawierającą inspirujące zdjęcia/materiały prezentujące rewitalizowane przestrzenie przemysłowe oraz centra miast z Polski i Świata)
3. **ćwiczenie kreatywne:** Nazwanie funkcji pełnionych przez te przestrzenie, zastanowienie się, które z nich byłyby możliwe do zrealizowania w przestrzeni b. fabryki Defum – dlaczego (jakie korzyści z tego płyną) i w jaki sposób. A jakiej funkcji brakuje na zdjęciach?
4. **ćwiczenie z małej architektury** - prototypowanie funkcji na makiecie hali/hal (do ustalenia)

MOBILNY PUNKT KONSULTACYJNY

GDZIE: przestrzeń publiczna wokół fabryki, centrum DG z różnych stron (CH Pogoria, Peron, Pałac Kultury Zagłębia). W zależności od pory roku punkt ustawiany będzie na dworze lub też we wnętrzach.

KTO: przechodnie, mieszkańcy

NARZĘDZIA:

1. **pytanie na sznurku/ankieta** (w zależności od pogody) zawierająca krótkie pytania, umożliwiające szybką odpowiedź, np.
  - a. po co przyjechałeś/as do Centrum DG
  - b. czy kiedyś przyjeżdżałeś/aś tu w innym celu
  - c. miejsce/forma spędzania czasu, którą chciałbyś tutaj zastać
2. **mapa Dąbrowy i okolic** – prośba o zaznaczenie miejsca, z którego dana osoba przyjechała oraz sposobu, w jaki do centrum dotarła
3. **miasto idealne** – w punkcie konsultacyjnym zostaną wywieszane zdjęcia przedstawiające różne typy przestrzeni miejskiej, reprezentujące różne jej funkcje (od wieżowców przez centra handlowe po parki i woonerfy). Mieszkańcy będą proszeni o wskazanie tych funkcji, które ich zdaniem powinna pełnić badana przestrzeń i wyjaśnienie, co ich zdaniem się z tym wiąże (np. jakie korzyści mogą płynąć z danej funkcji).

PODWÓRKOWE... ROZMOWY („DEBATY”)

GDZIE: dzielnice (które – do konsultacji na spotkaniu z organizacjami), lokalne instytucje, świetlice, ew. podwórka (latem)

KTO: mieszkańcy dzielnic, wstęp wolny (bez rekrutacji), poprzedzone odpowiednią kampanią informacyjną

RAMOWY SCENARIUSZ I PROPONOWANE NARZĘDZIA:

1. **uzupełnianie w grupach/parach pytanie na sznurku/post-itach**, zawierające następujące pytania:
  - a. czy zdarza Ci się przyjeżdżać do Centrum DG?
  - b. jeśli tak – a jakim celu? Jeśli nie – dlaczego?
  - c. czy kiedyś przyjeżdżałeś/aś do Centrum z innych powodów?
  - d. miejsce/forma spędzania czasu, którą chciałbyś zastać w Centrum
2. **prezentacja pracy każdej z grup, dyskusja na forum**
3. **tworzenie mentalnej mapy dzielnicy**

- a. na odpowiednio dużej mapie Dąbrowy uczestnicy będą zaznaczać miejsca ważne z punktu widzenia indywidualnych historii (wraz z uzasadnieniem – dlaczego, np. tu spędza się czas ze znajomymi, tutaj znajduje się lokalny sklep „od pokoleń”, tu wydarzyło się coś ważnego). Mieszkańcy zaznaczają pinezkami w określonych kolorach aktualne miejsca oraz te, które już nie istnieją. Każdy z punktów zostaje odpowiednio opisany/spisany na osobnej kartce.
- b. zebrane miejsca pod koniec procesu są dodawane do Wirtualnej Mapy Dąbrowy (uzupełnione warsztatem ze styroduru – tak jak to miało miejsce dotychczas) // ewentualnie wydrukowane w formie ładne zaprojektowanych graficznie pocztówek

OZNACZENIA DZIELNIC

Tworzone będą przy okazji debat - ćwiczeń z mentalnej mapy dzielnicy. **Celem będzie stworzenie symbolicznych oznaczeń dla centralnych miejsc na terenie dzielnic i osiedli.** Miejsca te zostaną wybrane i opisane przez mieszkańców, a w przestrzeni stanąć będzie mogła instalacja wyznaczająca i opisująca charakter dzielnicowego centrum.

Uzupełnieniem dla sieci oznaczeń będzie **instalacja na terenie DEFUM, wyznaczająca centrum Dąbrowy Górniczej.** W warstwie narracyjnej opisywać będzie połączenia dzielnic z centrum miasta. Na wzór kamieni milowych w centrach miast, wyznaczać będzie również kierunki i odległości do pozostałych dzielnic.

GOSPODARZE PRZESTRZENI PRZED/WOKÓŁ DEFUM

To ostatnia propozycja - jednorazowe działanie na terenie b. fabryki Defum (**do ustalenia, czy powinna to być przestrzeń otwarta czy któraś z hal**), będące czymś na zasadzie konkursu na mikro-działania w przestrzeni Defum.

Wykonawca tego działania powinien odpowiednio zidentyfikować i zrekrutować potencjalnych gospodarzy miejsca - różne grupy społeczne/stowarzyszenia/grupy nieformalne z Dąbrowy, które działają w całym mieście, ale borykają się z brakiem odpowiedniej przestrzeni do swojego działania. Następnie przestrzeń fabryki /lub teren dookoła powinien zostać zaaranżowany w taki sposób, aby każda z grup otrzymała swój „kwadrat” w którym może zaprojektować a następnie zrealizować swoje działania. Całość będzie otwarta podczas wydarzenia, w którym jednocześnie na całym terenie fabryki wszystkie zaproszone grupy będą prowadziły działania w „swojej” części przestrzeni, które będą otwarte dla mieszkańców i będą stanowiły dla nich pretekst do odwiedzin na terenie fabryki.

Oprócz tego możliwe jest także wprowadzenie formuły dłuższych rotacyjnych rezydentur (np. jedna grupa otrzymuje przestrzeń do dyspozycji na tydzień), tak by przyzwycząić mieszkańców, że fabryka jest miejscem, w którym ciągle coś się dzieje”.

Pytanie: tu bardzo ważna jest wiedza, w którym momencie teren ten będzie gotowy do tego typu działań i w jakim stopniu (czy działania odbywają się na terenie hal czy też przestrzeń na zewnątrz jest podzielona w formie i skali odpowiadającej poszczególnym halom).

3. Dopracowanie scenariuszy

W ciągu 7 dni roboczych od zgłoszenia uwag i spostrzeżeń przez lokalne organizacje pozarządowe.

Będą zawierać:

- cele i założenia związane z zastosowaniem odpowiednich narzędzi badawczych i/ lub konsultacyjnych;
- konspekt realizacji działania wraz z czasem jego trwania;
- wskazanie grupy odbiorców działania wraz z opisem szczególnych wymagań związanych z realizacją przedsięwzięcia;
- wskazanie zasobów ludzkich, infrastrukturalnych, finansowych/materialnych niezbędnych do realizacji działania;
- wskazanie najczęstszych błędów i zagrożeń związanych z zastosowaniem wybranej techniki partycypacji obywatelskiej;
- opis raportowania o podjętym działaniu oraz sposób jego ewaluacji;

4. Pilotaż 3 z zaproponowanych scenariuszy

Wybrane do pilotażu:

- spacer badawczy
- debata podwórkowa
- mobilny punkt konsultacyjny

Stocznia zobligowana jest do prowadzenia dokumentacji związanej z pilotażem (tj. lista obecności, harmonogram, informacja o osobie prowadzącej oraz dokumentacja fotograficzna).

5. Dalsze szkolenia

Proponujemy, żeby spotkania te były poświęcone nie tyle „szkoleniu” z realizacji wybranych do procesu narzędzi, ale również z innych atrakcyjnych działań animacyjnych, jak również szerszemu myśleniu o rewitalizacji.

Potencjalnie interesujące tematy:

- Warszawscy Animatorzy Rewitalizacji jako dobra praktyka (ekspertem Jacek Grunt-Mejer?) i inspiracja dla Dąbrowy (<http://rewitalizacja.um.warszawa.pl/aktualnosci/animatory-rewitalizacji-rozpoz-li-prac>),
- Rewitalizacja Zagłębia Rurhy – być może uda nam się dotrzeć do kogoś, kto miał okazję poznać/obserwować ten proces

Załączniki:

1. Wybór przykładowych zdjęć na użytek ćwiczenia „miasto idealne” oraz mini-wystawy na użytek spacerów badawczych
2. Oznaczenia dzielnic - przykład działania w zbliżonym duchu i z wykorzystaniem podobnych metod w przestrzeni miejskiej Oksywia (Gdynia)